

Tieteellisen tekstin käytänteet

Inkeri Lehtimaja, kielikeskus

Luennon rakenne

- Pohjustus: tietoa sisällysluettelosta, tutkimussuunnitelmasta, tiivistelmästä ja johdannosta
- Ryhmätyö: sisällysluetteloiden ja tekstien tarkastelu, ohjeiden laatiminen
- Ryhmätyön purku

Sisällysluettelo

- Työn kokonaisrakenne:
 - kokonaiskuvan muodostuminen työn aiheesta
 - tarkoituksenmukaisuus aiheeseen nähden
 - kokonaisrakenteen tasapainoisuus
 - lukujen keskinäinen tasapainoisuus
- Otsikot: informatiivisia ja keskenään erilaisia
- Hierarkiatasot: enintään kolme
- Ei yksinäisiä alalukuja!

Johdanto

- Johdatus aihepiiriin
- Tutkimuskohteen esittely
- Tutkimuksen perustelu: ongelma tai aukko
- Tutkimusongelma / -kysymys (+ alakysymykset)
- Tavoitteet
- Rajaus
- Menetelmä, aineisto, teoreettinen kehys
- Tulokset?
- Työn sisältö ja rakenne
- 1–3 sivua

Tiivistelmä

- Itsenäinen teksti: erillisyys, informatiivisuus
- Tavoitteena selvittää työn merkitys lukijalle ja antaa yleiskuva työstä (laaja lukijakunta)
- Sisältö: Aihe ja tavoitteet, aineisto ja menetelmät, tulokset ja johtopäätökset
- Painotus tuloksissa ja johtopäätöksissä, taustaa niukasti
- Teksti jäsenetään kappaleisiin (3–5), ei väliotsikkoja
- Ei kuvia, taulukoita, tekstiviitteitä tai lainauksia
- Ei työn rakenteen esittelyä

Tutkimussuunnitelma

- Mitä tutkitaan: tutkimuskysymys / -ongelma?
- Miksi aihe on tutkimisen arvoinen?
- Mikä on tutkimuksen tausta: aiempi tutkimus?
- Mikä on aineisto, mistä se saadaan ja miten sitä käsitellään? Mitkä ovat menetelmät?
- Millaisia lähteitä on tarkoitus käyttää?
- Miten tutkimusta voidaan soveltaa?
- Mikä on työn nykyvaihe? Mikä on aikataulu?

Ryhmätyöt

- Tarkastelkaa ryhmäläisten sisällysluetteloita ja tekstejä luennolla annettujen pohjatietojen perusteella. Laatikaa keskustelun perusteella pohjatietoja täydentävät ohjeet siitä, miten tehdään hyvä sisällysluettelo / tutkimussuunnitelma / tiivistelmä / johdanto ja mitä "virheitä" on syytä välttää.

Linkkejä

- Puhe- ja kirjoitusviestinnän verkko-opas Kielijelppi: www.kielijelppi.fi/
- Kirjoittajan ABC: webcgi.oulu.fi/oykk/abc/
- Tekniikan alan sanasto: www.tsk.fi
- TEPA: monikielinen termipankki: www.tsk.fi/tepa/
- MOT-sanakirja: mot.kielikone.fi/mot/tkk/netmot.exe
- Kokonaisvaltainen kirjoittaminen -blogi: <http://www.kokonaisvaltainenkirjoittaminen.fi/2009/11/03/tervetuloa/>

Tieteellisen kirjoittamisen oppaita

- Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2008: *Tutki ja kirjoita*. Helsinki, Tammi.
- Kniivilä – Lindblom-Yläne – Mäntynen 2007: *Tiede ja teksti. Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen*. Helsinki, WSOY.
- Kinnunen – Löytty (toim.) 2002: *Tieteellinen kirjoittaminen*. Tampere, Vastapaino.
- Hurtig – Laitinen – Uljas-Rautio 2010: *Ajattele itse! Tutkimuksellisen lukutaidon perusteet*. Jyväskylä, PS-kustannus.

Tekniikan alan kirjoitusoppaita

- Kauranen & Mustakallio & Palmgren 2006: *Tutkimusraportin kirjoittamisen opas opinnäytetyön tekijöille*. Espoo: Teknillinen korkeakoulu.
<https://alli.linneanet.fi/vwebv/holdingsInfo?searchId=458&recCount=20&recPointer=1&bibId=674850>
- Kauppinen & Nummi & Savola 2002: *Tekniikan viestintä. Kirjoittamisen ja puhumisen käsikirja*. Helsinki: Edita.
- Nykänen 2002: *Toimivaa tekstiä. Opas tekniikasta kirjoittaville*. Helsinki: Tekniikan Akateemisten Liitto TEK.